Monika Weiss
Metamorphosis-Nirbhaya
Performans i spotkanie z Artystką

7 sierpnia 2021 (sobota), godz. 14.00
Park Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku

Program:

14.00	Performans *Metamorphosis-Nirbhaya*
15.00	Konferencja prasowa i spotkanie z Moniką Weiss wokół premiery monografii poświęconej projektowi *Nirbhaya* Prowadzenie: Weronika Elertowska

Metamorphosis-Nirbhaya (performans) to trzyczęściowa kompozycja wokalno-instrumentalna autorstwa wybitnej polsko-amerykańskiej artystki intermedialnej Moniki Weiss, na co dzień mieszkającej w Nowym Jorku. Kompozycja przeznaczona jest dla ok. 30–50 wykonawców, wokalistów i instrumentalistów, profesjonalistów i amatorów. Przeznaczona jest do wykonania w przestrzeni otwartej, a jej ostateczny kształt brzmieniowy rodzi się w wyniku oddziaływania na siebie różnych czynników: miejsca wykonania, ukształtowania terenu, rodzaju i wieku roślin, kompozycji architektonicznej krajobrazu, a także liczby uczestników i ich indywidualnej ekspresji.

Kompozycja Moniki Weiss jest symbolicznym, dźwiękowym mapowaniem przestrzeni za pośrednictwem partii wokalnych i instrumentalnych. Cztery grupy wykonawców rozlokowane są zgodnie z partyturą w formie koncentrycznych okręgów. Strefę centralną pod nazwą FONÎ (ze starogr. głos, ale także zawołanie i lament) tworzy grupa wokalistów odpowiedzialna za utrzymanie bazy dla warstw dźwiękowych kreowanych przez pozostałe grupy wykonawców. Wokół FONÎ rozmieszczona jest druga strefa wokalna o nazwie KATAIGIS (starogr. burza, nawałnica), w której wykonawcy stają się jednocześnie swoistą bramą, miejscem spotkania człowieka z potęgą sił natury za pośrednictwem trzymanego w dłoniach roślinnego popiołu. Przedostatnią strefę KEÎMAI w wymiarze fizycznym wyznacza kontakt wykonawców z ziemią (keimai – ze starogr. położenie na ziemi), a muzycznie tworzy warstwę krótkich fraz wokalnych powtarzanych przez wykonawców. Skrajną strefę pod nazwą DRZEWO ŻYCIA tworzą instrumentaliści wykonujący kilkudźwiękowe frazy, w których istotną rolę odgrywają także oddech i cisza. Ważną cechą przedsięwzięcia jest jego kolektywny i performatywny charakter, z założenia akcentujący spontaniczność, improwizację, nienastawiony na koncertową perfekcję a raczej na zespołowe doświadczenie kontaktu z naturą poprzez dźwięk.

Metamorphosis-Nirbhaya (performans) jest częścią projektu *Nirbhaya* i bezpośrednią kontynuacją wystawy Moniki Weiss pod tym tytułem, która gościła w Galerii „Kaplica" w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku (27.03-11.07.2021). Wystawa zorganizowana była jako wydarzenie kontekstowe dla powstającego pomnika *Nirbhaya,* który w przyszłości wejdzie do ekspozycji stałej w Parku Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku.

Pomnik składać się będzie z multimedialnej rzeźby w kształcie sarkofagu wypełnionego wodą z projekcją video (planowane odsłonięcie: 2022) oraz instalacji dźwiękowej *Nirbhaya-Metamorphosis* (odsłonięcie: jesień 2021).

Jak mówi artystka, „jest to pomnik dedykowany nie dla zdobywców i bohaterów wojennych, ale dla zapomnianych ofiar codziennej przemocy. Przypominając starożytny sarkofag, *Nirbhaya* oddaje hołd kobietom wszystkich kultur i epok, a zwłaszcza tym, które nadal doświadczają traumy gwałtu, tortur i śmierci. To miejsce medytacji i bezruchu, pomnik|antypomnik, który ofiarowuje nowe formy rozumienia, czym jest pamięć zbiorowa w jej pełni, porzucając narrację o dominacji i monumentalizmie. Tworzy i celebruje wizję przyszłości ludzkości jako *horyzontalność*, opartą na pokoju".

Inspiracją dla tej pracy stały się dramatyczne wydarzenia z 2012 roku, kiedy w New Delhi w Indiach ofiarą zbiorowego gwałtu padła młoda kobieta. Fala protestów, jaka przetoczyła się po tym wydarzeniu na całym świecie, wzmocnienie postaw feministycznych i wzrost świadomości opresyjności kultury wynikający w części z uwarunkowań historycznych, stał się dla Moniki Weiss punktem wyjścia do pracy nad kamiennym sarkofagiem inspirowanym Bramą Indii, czyli stojącym w centrum Delhi łukiem triumfalnym upamiętniającym śmierć żołnierzy brytyjskich. Monument ten góruje nad miastem, codziennie przywołując zbiorowy gwałt, jaki armia kolonizatorów dokonała ponad sto lat temu na indyjskim mieście, w kontekście którego dramatyczna historia Nirbhayi może być odczytywana jako echo dawnej traumy, która bezskutecznie szuka ukojenia.

Więcej o pomniku: https://rzezba-oronsko.pl/en/monika-weiss-nirbhaya/

Więcej o wystawie: https://rzezba-oronsko.pl/wystawy/monika-weiss-nirbhaya/

Video o wystawie: https://www.youtube.com/watch?v=OmaClIZwKGQ

Pierwsza część pomnika *Nirbhaya* Moniki Weiss w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, która będzie odsłonięta jesienią 2021, to instalacja ambisoniczna zainspirowana historią mitologicznej nimfy Dafne, która, uciekając przed gwałtem, zamienia się w drzewo. Monika Weiss komponuje dźwięk symbolizujący moment, w którym Dafne przechodzi metamorfozę – jej skóra twardnieje, zmieniając się w korę drzewa, a jej głos staje się dźwiękiem szeleszczących liści. Ambisoniczna kompozycja bazuje na improwizacjach na fortepianie zarejestrowanych przez artystkę, a następnie przetworzonych przez nią elektronicznie.

Metamorphosis będzie odtwarzana codziennie, rano i wieczorem (czas trwania: ca. 12 min.). Kompozycja podzielona jest na 4 części: *Kataigis* (2:49), *Drzewo Życia* (2:50), *Fonî* (4:58) i *Keîmai* (2:28). Widzowie zostaną zaproszeni do wejścia w pole dźwiękowe, powstałe poprzez interakcję fal dźwiękowych emitowanych z trzech obiektów rzeźbiarskich.

Więcej o instalacji: https://rzezba-oronsko.pl/monika-weiss-metamorphosis-nirbhaya-2021/